

EXPUNERE DE MOTIVE

la proiectul de lege privind reforma unor profesii juridice

Reforma sistemului de justiție românesc, în consens cu normele europene contemporane, reprezintă o prioritate majoră pentru îndeplinirea condițiilor de aderare a României la Uniunea Europeană.

La nivel comunitar profesia de avocat este reglementată cu caracter general prin Directiva 5/1998 privind facilitarea exercitării profesiei de avocat pe bază permanentă într-un alt stat membru decât cel în care a fost obținută calificarea profesională și Directiva 249/1977 privind facilitarea exercitării efective a libertății de prestare a serviciilor de către avocați.

În materie este incidentă și Directiva 48/1989 privind sistemul general de recunoaștere a calificărilor profesionale.

Directiva 98/5/CE urmărește eliminarea obstacolelor la libera circulație a persoanelor și serviciilor pentru naționaliile statelor membre, înțeleasă ca posibilitate a avocaților de a-și exercita profesia, ca salariați sau pe cont propriu, într-un alt stat membru decât cel în care a obținut calificarea profesională.

Armonizarea legislației României cu aceste norme comunitare impun reformarea profesiilor juridice de apărători (avocați și consilieri juridici), reglementate în prezent prin legi speciale și statute profesionale proprii, în sensul organizării de o manieră unitară a acestora.

În legătură cu legislația în această materie din statele membre comunitare, ilustrativ este exemplul Franței, care a unificat cele două profesii anterior distincte (de avocat și de consilier juridic) prin Legea nr.1259/1990 pentru modificarea legii nr.1130/1971 privind reforma unor profesii judiciare și juridice.

Potrivit art.1 din această lege, s-a creat o profesie nouă, liberală și cu caracter independent, ai cărei membri se numesc avocați, care substituie vechile profesii de avocat și consilier juridic.

În privința formelor de exercitare a profesiei, legea franceză prevede posibilitatea profesării cu titlu individual, dar și în cadrul unei asociații, al unei societăți civile profesionale sau al unei societăți cu răspundere limitată ce are personalitate juridică.

Avocatul poate fi membru al unui grup de interes economic sau al unei grupări europene de interes economic, profesia de avocat putând fi exercitată și în calitate de avocat salariat al unei societăți de avocatură sau al unei instituții ori autorități publice sau al unei persoane juridice de drept privat.

Organizarea prezentă, distinctă, a activității de apărător prin intermediul a două corpuri profesionale distincte este de natură de a leza dreptul fundamental la apărare, ce aparține atât persoanelor fizice cât și persoanelor juridice.

Astfel, sub incidența celor două legi de organizare profesională: Legea nr.51/1995 privind organizarea și exercitarea profesiei de avocat, și legea nr.514/2003, privind organizarea și exercitarea profesiei de consilier juridic, în prezent în România s-a atomizat organizarea acestor profesii.

Astfel, este bine cunoscut faptul că datorită nedobândirii personalității juridice de către actualele barouri și Uniunea Națională a Barourilor din România s-au organizat în paralel, în temeiul O.G. 26/2000 o serie de barouri și a doua Uniune Națională a Barourilor din România.

În ceea ce-i privește pe consilierii juridici, pe lângă formele organizatorice unitare - colegii județene și Uniunea Colegiilor Consilierilor Juridici din România, la nivelul instituțiilor și autorităților publice s-au înființat diverse asociații profesionale ale consilierilor juridici.

Asistăm astfel la o situație de ne-acceptat, fapt ce impune reorganizarea de urgență și în spiritul directivelor comunitare a activității de apărător, activitate de maxim interes public în activitatea sistemului de justiție românesc.

De altfel, prezenta propunere legislativă aduce în actualitate organizarea unitară a profesiei de avocat așa cum a existat ea în sistemul de justiție românesc ante și postbelic.

Înființarea noilor organizații profesionale, ca persoane juridice de drept privat, va curma disensiunile profesionale existente între cele două corpuri de apărători, cu efecte benefice în desfășurarea activității profesionale în beneficiul întregii societăți românești.

Eliminarea prevederilor art.16 și 16¹ din Legea nr.51/1995 - prin crearea posibilității de primire în profesia de avocat pe baza unei simple cereri este de natură de a curma orice fel de îngrădire în exercitarea acestei profesii, eminate liberală și independentă.

Statuarea faptului că licențiații în drept, practicanții ai altor funcții juridice sunt membri de plin drept ai baroului, pe de o parte este în concordanță cu prevederile art. 10 alin.3 din legea 303/2004 privind statutul magistraților, iar pe de altă parte această normă legislativă este menită de a asigura reala independență a judecătorilor și procurorilor prin eliminarea condițiilor de vechime și a traficului de influență pasiv exercitat de conducerea barourilor

asupra acestora, prin condiționarea formulării cererilor de primire în profesia de avocat cu cel puțin 5 ani înainte de pensionare.

Propunerea legislativă creează astfel o asociație profesională unică, modernă, ancorată necesităților sistemului judiciar românesc contemporan și în deplin consens cu normele comunitare, având la bază principiile Convenției Europene a Drepturilor Omului și principiile Constituției României privind dreptul la liberă asociere, dreptul liber la alegerea locului muncii și a profesiei.

De altfel, această soluție legislativă a fost prefigurată și prin Raportul Comisiei Juridice a Senatului nr. XXIII/566/2000, la proiectul de lege privind organizarea și exercitarea profesiei de consilier juridic, care a reținut următoarele: "1). *Ca activitate, este vorba de unul și același obiect specific: consultanță, asistență și reprezentare judiciară pentru avocați, iar pentru consilieri juridici și avizare și contrasemnare; 2) Nu este de admis ca una și aceeași activitate specifică, chiar prin forme diferite de realizare, să aibă două legi cu reglementare paralelă, respectiv Legea privind organizarea și exercitarea profesiei de avocat și Legea privind organizarea și exercitarea profesiei de consilier juridic*".

Soluția unificării celor două profesii de apărător (avocat și consilier juridic) rezidă și din răspunsul Ministerului Justiției nr. 54993 din 15.06.2005 la interpelarea formulată în Camera Deputaților de către Deputatul Adrian Mihei: "*Singura excepție prevăzută de legiuitor pentru exercitarea profesiei de avocat în alte condiții decât cele prevăzute în Legea nr.51/1995, pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat, este cea menționată în Legea nr.514/2003 privind organizarea și exercitarea profesiei de consilier juridic și Statutul profesiei de consilier juridic*".

În acest context proiectul legislativ propus se referă la armonizarea legislației României în materia organizării profesiei de avocat cu cea a Uniunii Europene și a Consiliului Europei, astfel încât se impune adoptarea acesteia în procedură de urgență.

București, data _____

INIȚIATOR

Deputat

MIRCEA GROSARU

